

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΑΚΜΗΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (717-1025)

II. Κοινωνία και οικονομία

2. Η νομοθεσία της Μακεδονικής Δυναστείας και η σύγκρουσή της με τους «δυνατούς»

α. Η νομοθετική δραστηριότητα:

➤ Αυτοκράτορες Μακεδονικής δυναστείας → **νομοθετική δραστηριότητα**

Σκοπός:

α. Εύρυθμη λειτουργία διοίκησης.

β. Λύση επειγόντων κοινωνικών προβλημάτων.

➤ Το νομοθετικό τους έργο: α. Αναθεώρηση της νομοθεσίας των Ισαύρων.
β. Έκδοση νέων νόμων.

➤ Χαρακτηριστικό νέων νόμων: προσαρμοσμένοι στις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες της εποχής.

➤ Βασίλειος Α΄ και Λέων ΣΤ΄: πολύ έντονη νομοθετική δραστηριότητα.

• Οι νόμοι:

1. Πρόχειρος Νόμος: εύχρηστο απάνθισμα νόμων - αντικατέστησε την Εκλογή των Ισαύρων.

2. Επαναγωγή: εισαγωγή στον Πρόχειρο Νόμο που καθόριζε με ακρίβεια τις αρμοδιότητες του αυτοκράτορα και του πατριάρχη.

3. Βασιλικά: συλλογή νόμων, η οποία αντλεί κυρίως από τις νομικές συλλογές του Ιουστινιανού (60 βιβλία).

4. Επαρχικόν Βιβλίον: διατάξεις για τη λειτουργία των συντεχνιών Κωνσταντινούπολης.

5. Νεαρές: νέοι νόμοι που απέβλεπαν κυρίως στον περιορισμό της μεγάλης γαιοκτησίας.

β. Νόμοι και αγώνας κατά των δυνατών:

➤ Αυτοκράτορες Μακεδονικής δυναστείας → **αγώνας κατά των «δυνατών».**

➤ Οι δυνατοί επιδίωκαν:

1. Να ιδιοποιηθούν τη γη των φτωχών.

2. Να αποσπάσουν προνόμια.

3. Να κατακτήσουν την πολιτική εξουσία.

➤ Το Βυζαντινό Κράτος → αντέδρασε σε αυτές τις επιδιώξεις, διότι:
χρειαζόταν τους ελεύθερους αγρότες:

α. στην **άμυνα:** Οι ελεύθεροι αγρότες υπηρετούσαν τους θεματικούς στρατούς.

β. στην **οικονομία:** Οι ελεύθεροι αγρότες πλήρωναν φόρους.

➤ Οι Μακεδόνες αυτοκράτορες: με **Νεαρές** → προστασία αγροτών από δυνατούς.

Με τους νόμους τους επέβαλαν ή πέτυχαν τα εξής:

1. Την **προτίμηση** των γειτόνων ή συγγενών για αγορά κοινοτικής γης.
2. Την **απόδοση** των χωραφιών στους ιδιοκτήτες τους.
3. Την **απαγόρευση** πώλησης ή αγοράς στρατιωτοπίων.
4. Τον **περιορισμό** της αύξησης της εκκλησιαστικής περιουσίας.
5. Το **αλληλέγγυον (1002)**: νόμος που επέβαλε στους δυνατούς να πληρώνουν τους φόρους των φτωχών.